

Israel, luomakunnan luvattu maa

Pienen Israelin luonnon moninaisuus on ainutlaatuinen. Usein kuulee viisauden: ”Kun Jumala loi seitsemän mannerta, Hän antoi kullekin omat erikoisuutensa, mutta Israelille Hän antoi kaiken.”

Israel on kuin Jumalan luomistekojen laboratorio. Hetkessä voi siirtyä ilmastovyöhykkeeltä toiselle, palmu- ja banaanimetsiköistä Hermonin lumille, varttitunnissa kävelee karusta autiomaasta Välimeren vehmisiin maisemiin. Kasvien, lintujen ja muiden eläinten lajirunsaus on huima.

Maaliskuun luontopainotteisella matkalla saimme todeta, että yksistään Jerusalem on kuin luonnontieteellinen museo. Öllyvuoren laella ilmasto muuttuu kuin veitsellä leikaten. Keskellä kaupunkia Korkeimman oikeuden ja Knessetin välisen polun varrella voi ihastella Wohlin ruusupuiston yli 400 ruusulajia. Kadun toisella puolella on jalkapallokentän kokoinen pikku viidakko lintujen tarkkailua ja rengastusta varten (Jerusalem Bird Observatory). Ikään kuin timanttina on viereisen Ristinlaakson perukkaan jätetty 26 hehtaaria entistä Kirjat Anavimin ja Maale Hahamishan hedelmätarhaa kymmeniä vapaasti eläviä gaselleja varten (Gazelles Valley).

Gasellilaakso on timantti Jerusalemin luontokohteiden joukossa.

Kuningaskalastaja lintujen rengastajan hellissä käsissä Knessetin naapurissa sijaitsevassa lintuobservatoriossa.

Yli kolmenkymmenen hengen matkaryhmässämme taisivat kaikki olla enemmän tai vähemmän luontoihmisiä. Jotkut tarkkailivat ja tunnistivat lintuja ja kasveja, toiset kuvasivat, kaikki katselivat ja ihastelivat Jumalan luomistöiden kauneutta.

Ahkerasti kameraa käyttänyt **Jouko Tykkyläinen** mietiskeli: ”Jeesuksen kerrotaan monesti varhain aamulla lähteneen yksinäiseen paikkaan, luontoon, rukoilemaan. Suurin osa nykyään elävistä kasvi- ja lintulajeista eli jo 2000 vuotta sitten näissä Israelin maisemissa. Varmaan linnut vaistosivat, että itse luomakunnan Herra on lähellä ja virittivät laulunsa riemukkaaseen ylistykseen.”

Parikkalalainen opettajapariskunta Jouko ja Eija Tykkyläinen ovat ahkeria Israelin kävijöitä.

Tykkyläiset ovat huomanneet, että Pyhä maa yllättää joka kerran "vanhatkin" Israel-kävijät. Vaikka monet Raamatun tapahtumapaikat ovat tuttuja, on vierailu Israelissa aina omanlaatuisensa kokemus.

Tykkyläiset ovat jo vuosikymmenten ajan kuvanneet kasveja, lintuja ja eläimiä. Joukon erityisharrastuksena on lintujen laulun äänittäminen. Vuosien aikana kotiin on kertynyt yli sadan eri lintulajin äänitearkisto. Jouko on rakentanut äänityksen tehostamiseksi parabolisen heijastimen, jolla yksittäisen linnun laulun voi laadukkaimmin tallentaa. Viime vuosina Tykkyläiset ovat innostuneet keräilemään stereofonisella mikrofoni-parilla äänimaisemia. Yhdestä kymmenen minuutin mittaisesta tallenteesta voi tunnistaa jopa yli 20 lintulajia. Israelissa Tykkyläiset tunnistivat useita lintulajeja pelkästään laulun perusteella. Heille kertyi maaliskuun matkalta useita ”elämänpinnoja”, eli uusia lajien ensi havaintoja. Kaikkiaan havaittuja lintulajeja kertyi 70.

Rotkorakkele on väsymätön seuranpitäjä Kuolleelamerellä. Siltä eivät jää vieraat huomaamatta, jotenkin jokaista tervehditään ”kädestä pittää”.

Opettajina Tykkyläiset ovat aina halunneet opettaa lapsille luonnon kunnioittamista kasvien ja eläinten tuntemisen avulla. Muutaman viime vuoden aikana he ovat järjestäneet Parikkalassa koululaisten luontovisaa, joka on saanut suuren suosion. Tykkyläisten laatimat kysymykset ovat lintujen, kasvien ja hyönteisten tunnistamistehtäviä. Tänä vuonna visa tulee suorana lähetyksenä Yle Arenassa 3.5. klo 10–13, joten koululuokat eri puolilla Suomea voivat osallistua kisaan.

Israelin 70. juhlavuoden kunniaksi saimme nähdä harjalinnun, jonka Simon Peres nimesi vuoden 2008 yleisöäänestyksen perusteella Israelin kansallislinnuksi.

Golanilla Gamlan lähistöllä saimme kiikaroida kotkien pesäluolia. Ihastuttavaa oli seurata kuninkaallisen vaivattomasti leijailevia kotkia kolmimetristen siipiensä varassa. ”Ammattilaiset” bongasivat alueella melko lyhyen ajan sisällä käärmekotkan, pikkukorppikotkan, hanhikorppikotkan ja haarahaukan.

Pikkukorppikotkan huumaavan levollista lentoa.

Keren Kajemetin ylläpitämää **Agamonin lintujärveä** Hula-laaksossa pidetään lintuharrastajan unelmapaikkana, ellei paratiisina. Siellä pitävät tuhannet kurjet päivän, pari lepo- ja tankkaustaukoa ennen asettautumista auramuodostelmaan suuntana Suomi ja Siikalampi.

Haikaroiden parvessa oli tuhansia yksilöitä. Pääosa niistä taisi olla katto- eli ”vauvahaikaroita”, vaikka myös hienostuneemmat silkkihaikarat suostuivat näyttäytymään meille.

Kurjet levähtävät Hulan kosteikoilla noin 500 miljoonan muun muuttolinnun tavoin lentäessään vuosi vuoden jälkeen pesimäsijoilleen pohjoiseen.

Sirorakenteinen silkkihaikara taitaa kuulua haikaroiden hienostuneeseen eliittiin.

Gilboan vuorella kevään kukkaloisto oli silmää hivelevä. Esitteitten mukaan vuoren rinteiltä löytyy noin 170 kukkalajia. Kruununana oli Israelin kansalliskukaksi vuonna 2013 nimetty anemonia (hepr. *kalanit*). Saimme ihastella myös seutukunnan ylpeyden aihetta, Gilboan lirstä.

Anemonia (kalanit) on Israelin kansalliskukka. Ilmeisesti juuri tämän kukan kauneuden rinnalla Jeesuksen mielestä Salomonkin loisto kalpeni.

Varsin pienellä alueella esiintyvä Gilboan liris saa tuhannet israelilaiset liikkeelle joka kevät ihastelemaan ja kuvaamaan.

Gennesaretin purjehduksella laivamiehet kertoivat järvestä olevan noin kaksikymmentä kalalajia, useimmat karppien sukua. Järven erikoisuutena voitaneen pitää kampakalojen ryhmään kuuluvaa ”Pietarin kalaa” (Amnon).
– Sitä ehdottaisimme Israelin kansalliskalaksi.

Pietarin kala (Amnon) lienee tunnetuin Gennesaretin järven kahdenkymmenen kalalajin joukossa.

